

2001. február 7.

FELVÉTELI FELADATOK
6. osztályosok számára
A-2 feladatlap

Név:

Születési év: hó: nap:

Kedves Felvételiző!

*Szeretettel üdvözlünk írásbeliden. Kérünk arra, hogy **figyelj a feladatokra szánt 45 perces idő megtartására, munkád rendezett külalakjára és a helyesírásra.** Arra vagyunk kíváncsiak, hogyan igazodsz el a szövegekben, érted-e, amit olvasol, tudsz-e egyszerű kérdésekre értelmes, kerek válaszokat adni. Biztosan szívesen alkotsz te is mondatokat, s oldasz meg érdekes feladatokat.*

Jó munkát, sok sikert kívánunk!

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj az olvasottak alapján a kérdésekre!

Gárdonyi Géza: A cinege

Egyszer nagy hideg volt. Az ablakokat jégvirágok nőtték be. Az emberek bundában mentek ki a szobából; a fülükre is ráhúzták a sapkát, és kék orral, könnyező szemmel tértek vissza. Azt mondták, hogy soha, mióta élnek, ilyen hideg nem volt.

Juliska rálehel az ablakra. A jégvirágok megolvadtak egy helyen a leheletétől, és kerek tisztaság támadt ottan. Juliska kinézett azon a kertbe.

Az ablaktól néhány lépésnyire van egy almafa. Annak az egyik ágán egy madárka ült. Piciny lába belesüllyedt az ágon fehérlő hóba. Szomorúan csipegett. Egyszer csak lehunyta a szemét. A feje alá hanyatlott. A következő pillanatban lehullott az ágról, és beleesett a hóba. A hátára esett.

- Istenem! - kiáltott fel Juliska. - Meghalt?

- Ki halt meg? - kérdezte Mariska.

- A kis madár. Megfagyott szegény.

Azzal kendőt kapott a vállára, és kifutott. Fölvette a kis madarat, és bevitte a szobába.

Ott addig-addig melengették, mígnem egyszer csak fölemelte a fejét. Egy darabig bágyadtan nézett Juliskára, azután felröppent.

A leányok nevettek és tapsoltak, hogy így visszanyerte az életét a madárka. Előhoztak egy üres kalitkát a kamrából, és hívogatták bele. A madárka azonban nem értette a hívogató szót. Rémulten kerengett ide-oda a szobában. Mindenképpen ki akart menni, vissza a tél rideg-hideg, havas világába.

Végre megfogták, és beletették a kalitkába. Hogy vergődött a kis bolondos cinege! Aztán, mikor látta, hogy a leányok elvonultak a szoba túlsó sarkába, megállott. A melle pihegett.

Mikor észrevette, hogy nem bántja senki, leugrott a kendermagos vályúhoz, és evett- evett szegényke, és ivott rá nagyokat.

Néhány nap múlva megszélidült. Nem verte többé a szárnyával a kalitka drótjait. Jólesett neki a meleg szoba meg a jó étel-ital. Egyszer mi nem jutott eszébe: felült a legfelső ülőkére, és nótára gyújtott.

A leányok örvendezve állották körül.

- Dalolj, dalolj, aranyos cinege!

És a madár dalolt, dalolt félig lehunytt szemmel, boldogan. Vajon miről dalolt? Talán a tavaszról? Talán a napsugárról?

Az egész telet ott töltötte a kis madár. Jókedve volt. Meg is hizott. A tolla élénkebb színben ragyogott, mint mikor odakerült.

Aztán jött a tavasz. A mezőn kizöldült a fű. Meleg napsugár szállott az égből. Az almafa virágzott, s künn csicseregtek a fecskék. A cinege kidugta a fejét a drótokon, és szomorúan nézett ki az ablak üvegén át a szabadba. Nem dalolt többé. Csak ült gondolkozva, szóttalanul.

- Most már eresszük el - szólott Juliska -, látom, hogy kikíváncozik.

- Jaj, ne eresszük el - felelte Mariska -, ki énekel akkor nekem?

- Ejnye, te szívtelen - szólott Juliska -, hát te csak arra gondolsz, hogy énekeljen neked; nem látod, hogy ő szegény milyen szomorú? Ez nem sárga-fekete kanári, nem rabnak született madár, ez a szabadság madara, börtön neki a kalitka.

- Hát jó - szólott Mariska -, eresszük szabadon!

De mikor a kis cinege kiröppent és eltűnt a fák lombjai között, Mariska mégis sírva fakadt. És hát Juliska is törölgette a szemét.

- Isten áldjon, kis madár - mondogatták a kendővel integetve.

- Isten áldjon - mondotta Mariska -, sohasem hallom többé a te szép éneklésedet.

Másnap, ahogy ott ültek a szobában, az ablakon át beszálló napfényben, egyszer csak ismerős madárdal hangzik az ablakon át.

Ott volt a kis cinege. Ült a barackfán. Énekelt Mariskának meg Juliskának.

Jelöld bekarikázással a helyes választ ennél a feladatnál és a továbbiaknál is, ha azt kívánja a feladat!

1.

a) A történet az utcán játszódik.

b) A színhely egy ház.

c) A történet egy szobában és az előtte lévő kertben játszódik.

2. A szereplők:

- a) Juliska
- b) a tél
- c) Juliska, Mariska, a cinege

3.

- a) Télen a jégvirág az ablakban nyílik.
- b) A jégvirág fehér színű virág különböző alakokban.
- c) A jégvirág az ablaküvegre ráfagyott vízpára.

4.

- a) Egy-egy cinege télre csak véletlenül maradhat Magyarországon.
- b) Vannak költöző és állandóan nálunk élő madarak.
- c) Ha etetjük a madarakat, nem fagyhatnak meg.

5. *Válaszd ki és húzd alá a megadott szó szövegbeli jelentéséhez hasonló szinonimát (rokon értelmű szót)!*

aranyos: kedves, arannyal befuttatott, értékes

csipegett: csipogott, csipegetett, dalolt

bágyadtan: nehezen, elesetten, betegen

6. *Miről szól a történet? Húzd alá a két igaz megállapítást!*

- a) Az évszakok szeszélyességéről szól.
- b) Juliskáról, Mariskáról és téli kedvtelésükről mesél.
- c) A szabadságról és a háláról van benne szó.
- d) A hideg kegyetlenségéről ír az író.
- e) Az emberek segíteni akarásáról szól.
- f) Az életről és a halálról beszél.
- g) Az énekes madarak életéről szól.
- h) Rabságban a madarak nem dalolnak.

7. *Néhány szövegbeli kifejezés ellentétét adtuk meg. Keresd meg és írd ki az olvasott történetből a velük ellentétes szavakat, szókapcsolatokat!*

kinyitotta a szemét –

búslakodva –

megvadult –

barátságos –

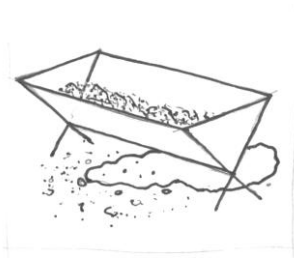
felengedett –

8. *Gyűjts a szövegből az alábbi fogalmakhoz kapcsolódó 3-3 kifejezést!*

időjárás

élővilág

9. A rajzok alatt jelölt számok a szöveg egy-egy szavára utalnak. Írd a számok mellé a keresett szót!

1.

2.

3.

A további feladatok már nem a szövegre vonatkoznak.

10. Miben közösek az alábbi szópárok?

(Például: hegy – tó földrajzi képződmény)

a) festmény – vers

b) dicséret – büntetés

11. Válaszd ki a zárójelben felsorolt szavak közül azt, amelyik illik a sorba, és írd a pontozott vonalra!

a) újság -; rádió – hallgat

b) fürdés -; napozás – Nap

c) év -; hét – nap

d) ősz -; tavasz – rügy
(avar, november, cikk, tenger, úszás, olvas, hónap)

12. Betűket irtunk egymás után. Tagold értelmes szavakká, mondatokká a betűsört írásjelek segítségével! (Több megoldás is lehetséges!)

nerepüljideodaneszálljleafára

13. Minden szócsoporthoz más-más előtag tartozik. Melyek ezek?

a) irtás, mérnök, ör, művelés

b) gáz, gömb, bérlő, darab

c) megőrző, papír, rend, tárgy

d) hordó, ízesítő, maradék, mérgezés

14. Találd meg a közmondásokhoz illő jelentésmagyarázatot! Írd a megfelelő számot a betűjel után!

- a) A szél a tölgyet ledönti, a náddal azonban nem bír.
- b) Még a nyulat meg nem lőtte, a fazékját már tűzhöz tette.
- c) Szegény embert még az ág is húzza.

Jelentésmagyarázat:

1. A nyúl főzve remek étel.
2. A nád vékonyabb, mint a tölgy, ezért nem bír vele a tölgy.
3. Akinek már úgysis sok baja van, azzal történik még valami kellemetlen.
4. Alkalmazkodással, simulékonysággal sok mindent el lehet érni.
5. Úgy tett, mintha már megvalósította volna a célját.

15. Írd le a tegnapi napodat, mintha naplót írnál! A szöveg terjedelme 8-10 mondat legyen.

Köszönjük a munkádat!